

Kære Magnus Heunicke og Astrid Krag

Valgeregler står i vejen for større demokratisk deltagelse ved ældrerådvalg

Faglige Seniorer, Danske Seniorer og Danske Ældreråd mener, det er et demokratisk problem, at man i næsten halvdelen af landets kommuner afholder ældrerådvalg som brevvalg eller digitalt valg, når al erfaring viser, at det er valgmetoder, som giver væsentlig lavere valgdeltagelse end fremmødevalg.

Vi mener, at det er i alles interesse, at stemmeprocenten ved ældrerådvalg bliver så høj som muligt. Og at landets cirka 1,5 millioner stemmeberettigede ældre borgere får de samme muligheder for at stemme uanset, i hvilken kommune de bor.

Derfor efterlyser vi, at valgreglerne bliver ændret, sådan at ældrerådvalg i fremtiden altid afvikles som fremmødevalg i forbindelse med kommunalvalget. Det er en valgform, som alle ældre borgere kender fra andre valg, og den valgform som giver den højeste valgdeltagelse.

Stemmeprocent kan hæves med op til 20 procentpoint

Mindst hvert fjerde år skal der afholdes valg til landets 98 ældreråd. Alle danskere, der er fyldt 60 år kan stemme, og dermed være med at sammensætte ældreråd, som skal sikre, at ældre får indflydelse på kommunernes ældrepolitik.

Desværre er der store forskelle på valgdeltagelsen på tværs af landet. Det viser en undersøgelse af senest afholdte ældrerådvalg i alle kommuner, som Danske Ældreråd har gennemført.

I undersøgelsen, der dækker perioden 2016 - februar 2020, fremgår det, at i de kommuner, som afholdt ældrerådvalget som fremmødevalg i forbindelse med kommunalvalget, var den gennemsnitlige stemmeprocent oppe på 63,8 procent.

I de kommuner, hvor man anvendte digitale valg, deltog i gennemsnit blot 31,8 procent af de stemmeberettigede. Mens de kommuner, hvor man brugte brevvalg som valgform, fik en gennemsnitlig stemmeprocent på 43,7.

Opskriften på at få en høj valgdeltagelse ved ældrerådvalgene er med andre ord at afholde valgene som fremmødevalg - og på samme dag som kommunalvalget. Gør kommunerne det, ser meget ud til, at de kan hæve stemmeprocenten med op til 20 procentpoint.

Alligevel afvikler kun 39 af kommunerne ældrerådvalgene som fremmødevalg.

I dag er det op til den enkelte kommune at beslutte, hvornår valghandlingen skal foregå, og om den skal foregå som fremmødevalg, ved brevvalg, digitalt valg eller med en helt fjerde valgform.

Eksempelvis har én kommune i efteråret 2020 stillet forslag om, at ældrerådvalget skulle afvikles som et 'kaffemøde', se eventuelt <https://danske-aeldreraad.dk/kaffemoede-som-valgform-til-seniorraadvalg-i-hoeje-taastrup-vil-faa-alvorlige-konsekvenser-for-lokaldemokratiet/>. Var det forslag blevet til virkelighed, ville det have ført til en ekstrem lav valgdeltagelse.

Hvad er argumenterne imod fremmødevalg?

Vi hører typisk to argumenter imod at skrive til fremmødevalg. Det ene argument handler om økonomien. Det andet om det praktiske.

Med hensyn til økonomien er det vigtigt at være opmærksom på, at et fremmødevalg langt fra altid er dyrere. Faktisk har vi flere eksempler på, at fremmødevalg i dag er billigere end et brevvalg, fordi portoudgifterne er så høje.

Med hensyn til det praktiske går kommunernes bekymring nogle gange på, om det er muligt at skaffe nok valgtilforordnede, og om der på valgstederne er plads til et ekstra valg.

Her oplever vi, at der på tværs af landet findes gode løsninger, hvor ældreråd i samarbejde med lokale pensionistforeninger står for at skaffe valgtilforordnede, og hvor ældrerådsvalet enten afvikles i et tilstødende lokale eller i samme lokale som kommunalvalget, men tydeligt adskilt og med særlige valgborde, stemmerum og stemmekasser.

Høj stemmeprocent i alles interesse

Ældrerådene er nedsat ved lov og spiller en vigtig rolle i forhold til at udbygge dialogen mellem kommunens ældre borgerne og kommunalbestyrelsen. Medlemmer er valgt som enkeltpersoner og hermed direkte talerør til kommunerne om forholdene for ældrebefolkningen.

Når de folkevalgte ældreråd tages med på råd, får kommunerne vigtig viden om, hvilken virkning de kommunale initiativer har for ældres livsbetingelser. Det styrker lokaldemokratiet og gør, at flere borgere føler sig hørt og inddraget.

Det er derfor i alles interesse, at ældrerådene har et solidt mandat og afspejler indbyggerne i kommunen bedst muligt. Jo flere der stemmer, jo større repræsentativitet.

Al erfaring viser, at man giver ældrebefolkningen den bedste mulighed for deltagelse, hvis man afholder ældrerådsvalet som fremmødevalg.

Derfor anbefaler Faglige Seniorer, Danske Seniorer og Danske Ældreråd, at valgreglerne ændres, så det fremover bliver et krav, at ældrerådsvalet afvikles som fremmødevalg i forbindelse med kommunalvalget.

Med venlig hilsen

Ole Ibsen
Faglige Seniorer

 Faglige Seniorer

Per K. Larsen
Danske Seniorer

 DANSKE SENIORER
VI HJÆLPER HINANDEN

Mogens Rasmussen
Danske Ældreråd

 DANSKE ÆLDRERÅD

Bilag: Undersøgelse af valgdeltagelse og valgform ved seneste ældrerådsvalet i alle kommuner, 2020